

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ หลักสูตรเป็นเอกภาพของชาติ เพื่อปวงชน กระจายอำนาจ ยึดหยุ่น เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยมุ่งหวังว่า เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วผู้เรียนจะมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถสื่อสาร คิดแก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีความรักชาติ ยึดมั่น ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีจิตสำนึกอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเกิดความสมดุล หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และได้กำหนดตัวชี้วัดให้มีการอ่านคำพื้นฐานไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 7)

การอ่านเป็นทักษะสำคัญในการแสวงหาความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะปัจจุบัน เป็นยุคข่าวสาร ที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การอ่านจึงเป็นทักษะที่ต้องนำมาใช้เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พัฒนาความคิด สติปัญญา ส่งเสริมให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ ทำให้ผลิตเฟลิน ช่วยในการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิต นอกจากนี้การอ่านยังเป็นกระบวนการสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และฝึกให้มีนิสัยรักการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 1-12) ซึ่งการแสวงหาความรู้จากการอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประสบผลสำเร็จ ในการประกอบอาชีพ สืบทอดวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

การเมือง นอกจากนี้ การอ่าน ยังเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนเป็นคนฉลาดรอบรู้ ทั้งเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบสื่อสาร และการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความบันเทิงใจ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้คนสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ (จุฑามาศ เจริญธรรม และคนอื่นๆ. 2546 : 7-8)

ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีปัญหาในการอ่านหลายอย่าง เช่น ไม่สามารถอ่านออกเสียงคำและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองต่างๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานตามบัญชีคำพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นๆ ที่ประกอบด้วย คำที่มีตัวการ์นต์ คำที่มี รร และ คำภาษาต่างประเทศ ได้ทั้งหมด เนื่องจากนักเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การอ่าน ส่งผลให้การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.07 และผลการประเมินภาพรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60.79 และประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มีมติให้แต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแล้วสอบวัดผลทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับข้อสอบ โดยมุ่งหวังว่าการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน ทุกระดับในปีการศึกษา 2554 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะต้องเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก ร้อยละ 5 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. 2554 : 3-14)

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกิดจากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะครูที่สอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในระดับศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 ซึ่งเป็นศูนย์เดียวกันกับโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนในกลุ่มย่อยที่มีบริบทใกล้เคียงกัน จำนวน 4 โรงเรียน ครูสอนวิชาภาษาไทยโรงเรียนละ 1 คน รวม 4 คน โดยนำคำพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยคำพื้นฐานที่เป็นคำเดี่ยวยาก จำนวน 168 คำ และคำประสมยาก จำนวน 414 คำ รวม 582 คำ ให้ครูแต่ละคนพิจารณาคัดเลือกคำที่นักเรียนของตนเองอ่านไม่ได้ ผลปรากฏว่า คำพื้นฐานที่นักเรียนอ่านไม่ได้ ได้แก่ คำที่มีอักษรนำ จำนวน 14 คำ คำควบกล้ำ จำนวน 18 คำ คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา จำนวน 123 คำ คำคล้องจอง จำนวน 5 คำ คำที่มีตัวการ์นต์ จำนวน 51 คำ คำที่มี รร จำนวน 11 คำ และคำภาษาต่างประเทศ จำนวน 18 คำ มีจำนวนทั้งสิ้น 240 คำ ผู้วิจัยจึงรวบรวมแล้วกำหนดให้คำเหล่านี้เป็นคำที่มีปัญหา แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ เป็น 7 กลุ่ม

แล้วจัดพิมพ์และนำไปให้นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน จำนวน 10 คน ได้อ่านคำเหล่านี้ แล้วบันทึกผลการอ่านไว้ โดยคัดเลือกคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ ตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไปนำมากำหนดเป็นคำที่มีปัญหา จากนั้นนำผลจากการบันทึกมาคัดกรอง และเลือกคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้มากที่สุดได้ 60 คำ ซึ่งแบ่งตามกลุ่มที่จัดไว้คือ คำที่มี อักษรนำ จำนวน 3 คำ คำควบกล้ำ จำนวน 5 คำ คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา จำนวน 31 คำ กลุ่มคำคล้องจอง จำนวน 1 คำ คำที่มีตัวการันต์ จำนวน 12 คำ คำที่มี รร จำนวน 3 คำ และคำภาษาต่างประเทศ จำนวน 5 คำ

จากการศึกษาหลักสูตร ความสำคัญและปัญหาของการอ่าน ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2553 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ผ่านมายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5) ประกอบกับนักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการอ่าน ซึ่งในปัจจุบันเครื่องมือที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐาน สำหรับวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน ยังมีน้อย ดังเช่น งานวิจัยของ ชฎาภรณ์ ครองยุติ (2548 : 135-139) ได้ทำการวิจัยการพัฒนา แบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการอ่าน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 และงานวิจัยของ สุนันทา สมใจ (2551 : 85-87) ได้ทำการวิจัยการพัฒนา แบบทดสอบความสามารถการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กลุ่มคำพื้นฐานที่มีปัญหาระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกไว้จากการประเมินผลการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยทำการสอน จำนวน 60 คำ เพื่อนำมาสร้างแบบวัดที่ใช้เป็น เครื่องมือในการศึกษาความสามารถในการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 4,958 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักของความน่าจะเป็น ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 357 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากคำพื้นฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ จำนวน 1,210 คำ คัดเลือกเฉพาะคำเดี่ยวยาก และคำประสมยากที่นักเรียนอ่านไม่ได้โดยครูที่สอนภาษาไทยในศูนย์เครือข่ายเดียวกัน จำนวน 4 คน ได้ 240 คำ แล้วผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่และคัดเลือกคำพื้นฐานที่มีปัญหาที่ได้จากการประเมินผลการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยทำการสอน จำนวน 60 คำ แล้วนำมาสร้างแบบวัดที่มีจุดประสงค์วัดความสามารถในการอ่าน 7 ด้าน คือ 1) ด้านคำที่มีอักษรนำ 2) ด้านคำควบกล้ำ 3) ด้านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา 4) ด้านคำคล้องจอง 5) ด้านคำที่มีตัวกรันต์ 6) ด้านคำที่มี รร และ 7) ด้านคำภาษาต่างประเทศ

3. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอพนมไพร และอำเภอเมืองสรวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 31 โรงเรียน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ตั้งแต่วันที่ 16 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำพื้นฐาน หมายถึง คำที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดบัญชีคำพื้นฐานขึ้นตามโครงสร้างของคำทางภาษาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กถึงระดับชั้นประถมศึกษาได้ฝึกอ่าน

คำพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง คำที่มีปัญหาในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 60 คำ ที่ใช้ในการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความสามารถในการอ่าน หมายถึง มีความเข้าใจในคำหรือข้อความที่อ่านที่มาจากคำพื้นฐานที่มีปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยคัดเลือกและจัดกลุ่มไว้ 7 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย คำที่มีอักษรนำ คำควบกล้ำ คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คำคล้องจอง คำที่มีตัวรันต์ คำที่มี รร และ คำภาษาต่างประเทศ ที่คัดเลือกจากคำที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนอ่านไม่ได้ ตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป จำนวน 60 คำ

แบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง ชุดคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในคำพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกลุ่มคำพื้นฐานที่มีปัญหา จำนวน 1 ฉบับ 60 ข้อ ที่วัดความสามารถ 7 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการอ่านคำที่มีอักษรนำ ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ความสามารถในการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ความสามารถในการอ่านคำคล้องจอง ความสามารถในการอ่านคำที่มีตัวรันต์ ความสามารถในการอ่านคำที่มี รร และความสามารถในการอ่านคำภาษาต่างประเทศ

คุณภาพของแบบวัด หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านความเที่ยงตรง ความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สามารถวัดได้

ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยศึกษาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ความยากของแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน หมายถึง ค่าดัชนีความยากสูงหรือมีผู้ตอบถูกมาก แสดงว่าข้อสอบนั้นง่าย ถ้าค่าดัชนีความยากต่ำหรือมีผู้ตอบถูกน้อย แสดงว่าข้อสอบนั้นยาก

ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง คุณสมบัตินี้ของข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐานที่สามารถจำแนกกลุ่มบุคคลที่รอบรู้หรือผ่านเกณฑ์ออกจากบุคคลที่ไม่รอบรู้หรือไม่ผ่านเกณฑ์ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Item Total Correlation)

ค่าความเชื่อมั่น หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบวัดที่สามารถวัดได้คงที่ ซึ่งคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค

เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง คะแนนที่บอกระดับความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ว่ามีความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน อยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับกลุ่มประชากร

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้สถานศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้แบบวัดความสามารถในการอ่านคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพสามารถวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ผู้สอนหรือสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความรู้ด้านการอ่านคำพื้นฐาน
2. ได้ข้อมูลจากการศึกษาความสามารถในการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อนำไปใช้วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน ที่มีการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในเรื่องการอ่านให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย